

Sprawozdanie z działalności

Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku

za rok 2009

Spis treści

I. Podstawy prawne.....	3
II. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej	3
1. Zadania gminy	4
1.1. Zadania własne gminy	4
1.2. Zadania zlecone gminy.....	6
2. Zadania powiatu	6
2.1. Zadania własne powiatu	6
2.1.1. Rodzinna opieka zastępcza	6
2.1.2. Usamodzielnienia wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze	8
2.1.3. Interwencja kryzysowa i pomoc w sprawach przemocy.....	8
2.1.4. Placówki opiekuńczo-wychowawcze	10
2.1.5. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy	12
2.1.6. Domy pomocy społecznej.....	13
2.2. Zadania zlecone powiatu	14
2.2.1. Środowiskowy Dom Samopomocy	14
2.2.2. Pomoc cudzoziemcom	15
3. Inne działania MOPR podejmowane na rzecz mieszkańców Białegostoku	15
3.1. Bezrobotni	15
3.2. Bezdomni.....	17
3.3. Seniorzy.....	17
3.4. Romowie	18
3.5. Niepełnosprawni.....	18
III. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	19
IV. Realizacja zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	20
V. Współpraca MOPR z innymi podmiotami.....	22
VI. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie	23

I. Podstawy prawne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w roku 2009 realizował zadania wynikające z następujących aktów prawnych:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- 2) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 z późn. zm.),
- 3) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.),
- 4) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 z późn. zm.),
- 5) ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371 z późn. zm.),
- 6) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.),
- 7) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493),
- 8) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.),
- 9) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694 z późn. zm.),
- 10) ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.),
- 11) innych ustaw i przepisów wykonawczych w zakresie pomocy społecznej.

II. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej

Działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku wpisują się w „Miejską Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Białegostoku na lata 2005-2010” przyjętą Uchwałą Nr XXXV/396/05 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 24 stycznia 2005 r., „Miejski Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2009-2010” przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/457/09 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 20 stycznia 2009 r. i „Miejski Program Pomocy Społecznej oraz System Wsparcia Osób w Kryzysie i Doświadczających Przemocy na lata 2009-2010” przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/497/09 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 marca 2009 r.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy rodzinom i osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej. Udzielane świadczenia mają charakter obowiązkowy, jak i fakultatywny. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobom i rodzinom, których dochód (netto) na osobę nie przekraczał:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 477 zł,
- dla osoby w rodzinie - 351 zł

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej przesłanki określonej w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Najczęściej występującą dysfunkcją, która stała się przyczyną trudnej sytuacji życiowej wielu rodzin było **ubóstwo**, z powodu którego przyznano pomoc 4 800 rodzinom. Jest ono zjawiskiem współwystępującym z innymi dysfunkcjami. Inne najczęściej występujące powody udzielania świadczeń to: bezrobocie (3 937 rodzin), długotrwała lub ciężka choroba (3 696 rodzin), niepełnosprawność (2 436 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (1 514 rodzin).

Tabela 1. Przyczyny przyznania pomocy

Lp.	Trudna sytuacja życiowa	Liczba rodzin	Liczba osób
1.	Ubóstwo	4 800	9 842
2.	Sieroctwo	12	28
3.	Bezdomność	229	300
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność	400	1 463
5.	Bezrobocie	3 937	8 765

6.	Niepełnosprawność	2 436	4 386
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	3 696	7 423
8.	Przemoc w rodzinie	22	54
9.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	1 611	3 941
10.	Alkoholizm	666	1 203
11.	Narkomania	22	35
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	179	266
13.	Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży	43	66
14.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	69	145
15.	Zdarzenia losowe	15	41
16.	Sytuacja kryzysowa	2	4

1. Zadania gminy

MOPR w 2009 roku przyznał w drodze decyzji ogółem - w ramach zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej - świadczenia 12 340 osobom z 8 847 rodzin.

Spośród ogólnej liczby 54 795 decyzji wydanych w 2009 r. przez MOPR na podstawie ustawy o pomocy społecznej złożono 73 odwołania, z czego organ odwoławczy utrzymał w mocy – 48 % z nich; uchylił i przekazał do ponownego rozpatrzenia – 39,7 %; uchylił i rozstrzygnął – 1,4 %; uchylił i umorzył postępowanie – 8,2 %; na dzień 31.12.2009 r. brak rozstrzygnięcia – 2,7%.

1.1. Zadania własne gminy

Tabela 2. Udzielone świadczenia

Lp.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
1.	Zasiłki okresowe	5 192	10 848	6 629 000
2.	Zasiłki celowe ogółem, w tym:	7 160	15 188	8 231 581
	- na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	9	18	10 850
	- zasiłki specjalne celowe	1 486	3 432	756 246
3.	Usługi opiekuńcze	322	377	1 971 092
4.	Sprawienie pogrzebu	29	37	44 311

W roku 2009 MOPR objął pracą socjalną **10 971 rodzin** (22 263 osób w rodzinach). Praca socjalna realizowana była w ramach pomocy społecznej środowiskowej (w miejscu zamieszkania) oraz instytucjonalnej. Obejmowała ona wszelkiego rodzaju poradnictwo prawne, ekonomiczne, psychologiczne, pedagogiczne, a także pomoc w załatwianiu konkretnych spraw życiowych. **Zawarto 298 kontraktów socjalnych.** Pracownicy socjalni podejmowali m.in. takie działania jak:

- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, alimentów, świadczeń rodzinnych, orzeczenia o niepełnosprawności, prawa do świadczenia emerytalnego lub rentowego, dodatków mieszkaniowych, pomoc w ubieganiu się o lokal socjalny, a także otrzymaniu wsparcia w formie żywności, odzieży, obuwia, sprzętów gospodarstwa domowego, paczek świątecznych z instytucji i organizacji współpracujących z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie,
- motywowanie do podjęcia terapii odwykowej lub występowanie z wnioskiem o przymusowe leczenie odwykowe,
- motywowanie do podjęcia leczenia psychiatrycznego lub występowanie z wnioskiem o przymusowe leczenie psychiatryczne,

- motywowanie do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy, aktywnego poszukiwania pracy oraz uczestnictwa w kursach zawodowych lub przekwalifikujących organizowanych przez PUP, OHP, a także MOPR w ramach projektu systemowego,
- kierowanie osób bezrobotnych do prac społecznie użytecznych,
- kierowanie dzieci z rodzin zagrożonych patologią do świetlic terapeutycznych i placówek wsparcia dziennego,
- wskazywanie osobom bezdomnym oraz opuszczającym zakłady karne instytucji udzielających pomocy w zakresie miejsca zamieszkania, całodziennego wyżywienia, rozwiązywania problemów osobistych, pomocy prawnej oraz podejmowania działań dotyczących aktywizacji zawodowej.

W roku 2009 MOPR po raz czwarty realizował Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewniania posiłku osobom dorosłym tego potrzebującym (m.in. starszym, chorym, itp.). Ponadto program zakłada długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia oraz rozwój w gminach bazy żywieniowej.

Tabela 3. Pomoc w zakresie dożywiania – udział środków z budżetu państwa z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - 74 % oraz środków własnych gminy - 26 %

Wyszczególnienie		Liczba osób	Koszt ogółem (w zł)	Środki własne (w zł)	Dotacja (w zł)
Liczba osób objętych programem ogółem, w tym korzystających z :		14 378	6 435 204	1 812 562	4 622 642
posiłku	ogółem	4 211	1 120 333	284 149	836 184
	dzieci do 7 roku życia	745			
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	2 753			
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	626			
	dożywianie dzieci zgłoszonych przez szkoły (bez konieczności wydawania decyzji)	87			
zasilku celowego	ogółem	12 026	4 506 570	1 179 411	3 327 159
	dzieci do 7 roku życia	1 758			
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	2 170			
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	8 098			
utworzenie lub doposażenie punktów żywieniowych			37 348	9 337	28 011

W ramach realizacji zadań własnych gminy opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne za 1 133 osoby (w tym: osoby pobierające zasiłek stały - 1040, osoby bezdomne - 2, cudzoziemcy – 91).

W roku 2009 MOPR wydał 149 decyzji kierujących mieszkańców Białegostoku do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów. W 2009 r. w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów przebywało 188 mieszkańców Miasta Białystok. Wydatki Miasta z tego tytułu wyniosły 2 994 913,12 zł.

1.2. Zadania zlecone gminy

Tabela 4. Udzielone świadczenia

Lp.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
1.	Zasiłki stałe*, w tym:	1 280	1 547	4 740 875
	- osoba samotnie gospodarująca	1 130	1 130	4 418 314
	- osoba pozostająca w rodzinie	150	417	322 561
2.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	27	27	131 688
3.	Pomoc przyznana cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP	-	-	8 750

*Zasiłki stałe od 01.08.2009 r. są zadaniem własnym gminy finansowanym w całości dotacją z budżetu państwa

2. Zadania powiatu

2.1. Zadania własne powiatu

2.1.1. Rodzinna opieka zastępcza

Tabela 5. Liczba rodzin zastępczych na terenie miasta Białegostoku i umieszczonych w nich dzieci w 2009 r.

TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH	LICZBA UMIESZCZONYCH DZIECI
spokrewniona z dzieckiem	230	292
niespokrewniona z dzieckiem	26	36
niespokrewniona z dzieckiem zawodowa rodzina zastępcza wielodzietna	7	20
niespokrewniona z dzieckiem zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego	1	9
niespokrewniona z dzieckiem specjalistyczna zawodowa rodzina zastępcza	1	3

W roku 2009 r. na terenie Białegostoku funkcjonowało łącznie **265** rodzin zastępczych, w których umieszczonych było **360** dzieci.

W okresie styczeń – grudzień 2009 r. powstało 35 rodzin zastępczych dla 49 dzieci, w tym:

- rodziny spokrewnione – 27 rodzin dla 35 dzieci,
- rodziny niespokrewnione – 7 rodzin dla 11 dzieci,
- rodzina zawodowa specjalistyczna – 1 rodzina dla 3 dzieci,
- rodzina zawodowa wielodzietna – 1 rodzina dla 3 dzieci.

Wśród 30 wychowanków, którzy osiągnęli pełnoletność w rodzinie zastępczej w 2009 roku:

- 19 pełnoletnich wychowanków pozostało w rodzinie zastępczej do czasu ukończenia szkoły rozpoczętej przed 18 rokiem życia,
- 11 opuściło rodzinę zastępczą i rozpoczęło proces usamodzielnienia.

Tabela 6. Wysokość kwot pomocy pieniężnej przyznawanej w roku 2009 rodzinom zastępczym na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka

Lp.	Wiek dziecka	Kwota w zł
1.	do 7 roku życia	988, 20
2.	do 7 roku życia posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	1 317, 60
3.	od 7 do 18 roku życia	658, 80
4.	od 7 do 18 roku życia dziecka posiadające orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności	988, 20

W 2009 r. zostało wydanych 308 decyzji administracyjnych w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych (pierwotnych i zmieniających), w tym 44 decyzje administracyjne przyznające jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka.

Tabela 7. Zakres wypłaconej w 2009 roku pomocy pieniężnej dla rodzin zastępczych

Rodzaj pomocy pieniężnej	TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ:						Łącznie kwota w zł
	spokrewnione		niespokrewnione		zawodowe		
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	
na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	2 637	1 982 437	288	231 659	253	223 311	2 437 407
pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej	28	55 730	8	19 416	13	13 612	88 758
wynagrodzenie zawodowych rodzin zastępczych	-	-	-	-	97	260 831	260 831
							2 786 996

W 2009 r. funkcjonowało jedno mieszkanie rotacyjne przeznaczone dla rodzin zastępczych przy ul. Nowy Świat (przekazane do dyspozycji Dyrektora MOPR przez Prezydenta Miasta Białegostoku), w której zamieszkiwała wielodzietna rodzina zastępcza. Od stycznia do grudnia 2009 r. w rodzinie przebywało 5 dzieci.

W 2009 r. w ramach działań zmierzających do utworzenia korzystnych warunków do funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej MOPR realizował program „Odzyskać grunt pod nogami”, polegający na wprowadzeniu do bezpośredniej pracy z rodzinami zastępczymi **asystenta rodzinnego**, przy jednoczesnym wsparciu zespołu interdyscyplinarnego składającego się z psychologa, pedagoga, terapeuty, prawnika oraz we współpracy z Ośrodkiem Adopcyjno-Opiekuńczym, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i organizacjami pozarządowymi. Podpisano umowy zlecenia z 3 osobami na wykonywanie czynności asystenta rodziny. Asystenci wspierali rodziny zastępcze w zakresie radzenia sobie w trudnych sytuacjach i rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.

W Programie wzięło udział 36 rodzin zastępczych (spokrewnionych i niespokrewnionych), w tym 54 dzieci. 33 wychowanków z rodzin zastępczych mających trudności w nauce zostało zgłoszonych do programu „Starszy brat, starsza siostra” realizowanego przez Fundację Edukacji i Twórczości, z czego 10 dzieci skorzystało z pomocy w nauce oferowanej przez wolontariuszy Fundacji. Łącznie Programem objęto 105 osób, w tym 54 dzieci.

Z inicjatywy MOPR w 2009 r. rodziny zastępcze po raz kolejny wyjechały na wypoczynek wakacyjny z terapią rodziców biologicznych, dzieci i rodzin do Ośrodka Stowarzyszenia „Droga” w Jastarni. Łącznie wyjechało 11 rodzin zastępczych z dziećmi i częścią rodziców biologicznych (ogółem 28 osób). W wyjeździe uczestniczył terapeuta Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Białymstoku.

W dniu 13 grudnia 2009 r. została zorganizowana zabawa choinkowa i spektakl w Białostockim Teatrze Lalek. Na realizację zabawy pozyskano kwotę 8994 zł od 16 sponsorów. W zabawie choinkowej uczestniczyło 89 rodzin zastępczych z dziećmi, z których 150 dzieci otrzymało paczki świąteczne.

W sprawie 6 dzieci pochodzących z Miasta Białegostoku i umieszczonych na terenie innych powiatów zawartych było 5 porozumień w sprawie umieszczenia dziecka i wysokości wydatków na jego utrzymanie. Jednocześnie w w/w okresie zawarto 5 porozumień w sprawie umieszczenia dziecka i wysokości wydatków

na jego utrzymanie w sprawie 8 dzieci pochodzących z innych powiatów i umieszczonych na terenie Miasta Białystok.

2.1.2. Usamodzielnienia wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze

Wychowankowie osiągnący pełnoletność w rodzinie zastępczej i opuszczający placówkę opiekuńczo – wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, objęci zostają pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem. Pomoc ta udzielana jest w formie:

- pieniężnej na usamodzielnienie,
- pieniężnej na kontynuowanie nauki,
- rzeczowej na zagospodarowanie,
- pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- pomocy w uzyskaniu zatrudnienia,
- pracy socjalnej.

Tabela 8. Wysokość i zakres pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i na zagospodarowanie w formie rzeczowej udzielonej w 2009 r.

Usamodzielniani wychowankowie	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc pieniężna na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Kwota świadczeń łącznie
	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota	
z rodzin zastępczych	150	641 525,-	14	72 468,-	39	191 519,-	905 512,-
z placówek op.-wych.	67	261 184,-	11	49 410,-	17	83 952,-	394 546,-

Wychowankom uczącym się przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki w kwocie 494,10 zł miesięcznie. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie wychowanków rodzin zastępczych wyniosła średnio 5 176,29 zł, zaś wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych 4 491,82 zł (jednorazowo na osobę). Przeciętna wysokość przyznanej w 2009 r. pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej wynosiła 4 919 zł. W ramach tej pomocy wychowankowie mieli możliwość zakupu m. in.: mebli, sprzętu gospodarstwa domowego, RTV, pomocy naukowych, materiałów niezbędnych do przeprowadzenia remontu mieszkania itp.

W 2009 r. wydano 414 decyzji administracyjnych w sprawie przyznania pomocy usamodzielnianym wychowankom, w tym:

- 311 decyzji w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki,
- 28 decyzji w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie,
- 56 decyzji w sprawie przyznania pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- 19 decyzji w sprawie przyznania pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (mieszkania chronionego).

W okresie styczeń – grudzień 2009 r. dziewięcioro usamodzielnianych wychowanków zamieszkiwało w 3 mieszkaniach chronionych prowadzonych przez MOPR, w których łączny koszt utrzymania w 2009 r. wyniósł 22 809,36 zł, w tym wychowankowie partycypowali w kosztach na kwotę 2 839, 61 zł.

2.1.3. Interwencja kryzysowa i pomoc w sprawach przemocy

Działający w strukturach MOPR Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielał pomocy osobom, które znalazły się w sytuacji kryzysowej m.in. z powodu przemocy domowej, różnego rodzaju konfliktów, alkoholizmu, zaburzeń psychicznych lub emocjonalnych, bezrobocia.

W roku 2009 przeprowadzono **5 817** interwencji. Z pomocy OIK skorzystało łącznie **2 031** osób – w tym 1 099 osób po raz pierwszy. Ze schronienia w hostelu skorzystało 100 osób (50 kobiet, 50 dzieci).

Tabela 9. Zgłaszane do OIK problemy

Rodzaj problemu	Liczba osób
alkoholizm	292
bezrobocie	58
bezradność	27
bezdomność	22
niepełnosprawność	15
choroba psychiczna	30
dorośle dzieci alkoholików	18
konflikt rodzinny	110
konflikt małżeński	184
inne konflikty	112
narkomania	5
ofiara przemocy	316
sprawca przemocy	23
problemy wychowawcze	25
myśli samobójcze	24
sekty	0
inne uzależnienia	9
wypadki losowe	7
zaburzenia psych. i emocjonalne	76
konflikt z prawem	3
handel kobietami	0
żałoba	13
eksmisja lub zagrożenie eksmisją	11
wielodzietność	3
ochrona macierzyństwa	9

W roku 2009 Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizował swoje zadania poprzez:

➤ Udzielanie poradnictwa specjalistycznego:

- a) poradnictwo psychologiczne - 1 150 porad,
- b) poradnictwo prawne - 825 porad prawnych, dotyczących w szczególności prawa rodzinnego, prawa pracy, lokalowego oraz prawa karnego z zakresu przemocy w rodzinie,
- c) konsultacje pedagogiczne - 99 porad pedagogicznych.

➤ Prowadzenie grup:

a) *Grupa wsparcia i grupa terapeutyczna dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych*

Na terenie OIK w 2009 roku działały: grupa wsparcia oraz grupa terapeutyczna dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych. Grupy prowadzone były przez psychologa oraz specjalistę z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W grupie wsparcia uczestniczyły 23 kobiety, zaś w grupie terapeutycznej 25 kobiet.

W czasie spotkań grupowych kobiety uczyły się zachowań zmierzających do przerywania relacji przemocy. Grupy terapeutyczne dały możliwość pogłębionej pracy nad problemami psychologicznymi będącymi konsekwencją pozostawania w sytuacji przemocy.

b) *Grupa socjoterapeutyczna dla dzieci*

W ramach realizacji programu „Ku normalności” odbywały się spotkania dwóch grup socjoterapeutycznych, na które przyjęto łącznie 22 dzieci w wieku od 8 do 13 lat pochodzących z rodzin, w których występuje przemoc domowa. Techniki stosowane w pracy z dziećmi to m.in. arteterapia, drama, zabawy ruchowe, mini edukacja, trening umiejętności. Zajęcia odbywały się raz w tygodniu.

c) *Grupa korekcyjno – edukacyjna dla osób stosujących przemoc*

Na oddziaływania korekcyjno-edukacyjne pozyskano z budżetu państwa środki finansowe w wysokości 35 000 zł. Zrealizowano dwie edycje programu korekcyjno-edukacyjnego.

Programem objęto 24 osoby. Zdecydowana większość osób (21) zgłosiła się do uczestnictwa w programie dobrowolnie. W dwóch przypadkach osoby uczestniczące w programie zostały do tego zobowiązane przez sąd. Podstawowym celem programu było wypracowanie przez osobę w nim uczestniczącą sposobów osiągnięcia celów bez stosowania przemocy oraz nauczenie się radzenia sobie ze złością, gniewem i agresją.

d) *Grupa edukacyjna dla rodziców dzieci z grupy socjoterapeutycznej*

W ramach realizacji zadań programu „Ku normalności” odbywały się również spotkania edukacyjne dla rodziców i opiekunów dzieci. Odbyło się 6 spotkań grupy edukacyjnej dla rodziców, w których uczestniczyło 21 osób. Na spotkaniach edukacyjnych rodzice uzyskiwali wiedzę z zakresu skutecznych metod wychowawczych oraz z zakresu komunikacji interpersonalnej. Grupa miała charakter otwarty, z możliwością konsultacji indywidualnych.

- Koordinowanie procedury Niebieskich Kart dla pomocy społecznej we współpracy z policją, kuratorami, służbą zdrowia; w 2009 r. pracownicy socjalni OIK założyli 138 Niebieskich Kart,
- Współpraca z białostockimi uczelniami wyższymi – zorganizowano 6 spotkań ze studentami, mających na celu zaznajomienie studentów z metodami pracy stosowanymi w OIK,
- Udział w programie „Bez domu, ale nie bez pomocy”, mającym na celu ochronę życia i zdrowia osób bezdomnych i bezradnych oraz prowadzenie wśród bezdomnych i zagrożonych zjawiskiem bezdomności działań informacyjnych dotyczących zasad i form korzystania z usług placówek pomocowych,
- Udział w akcjach zorganizowanych na terenie Białegostoku: „16 dni Akcji przeciwko przemocy ze względu na płeć”, „Tydzień pomocy ofiarom przestępstw”,
- Prowadzenie zajęć edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowanych do uczniów szkół średnich i policealnych (5 spotkań w ciągu roku), oraz pełnienie dyżuru psychologicznego w ramach pikniku szkolnego poświęconego bezpieczeństwu.

2.1.4. Placówki opiekuńczo – wychowawcze

W roku 2009 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wydał 251 decyzji kierujących dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej do placówek opiekuńczo-wychowawczych i 228 decyzji w sprawie opłaty za pobyt dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 10. Placówki opiekuńczo – wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Białegostoku w 2009 r. funkcjonujące w 2009 r. w podziale na rodzaj placówki, liczbę miejsc na pobyt całodobowy oraz liczbę dzieci

Nazwa placówki opiekuńczo – wychowawczej	Rodzaj placówki	Liczba miejsc w placówce	Liczba dzieci przebywających w placówkach na dzień 31.12.2009 r.	Podmiot prowadzący
Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Jedynka”	wielofunkcyjna	73 (w tym: 53 – socjalizacyjna, 20 – placówka wsparcia dziennego)	52	Miasto Białystok
Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dwójka”	wielofunkcyjna	74 (w tym: 30 - socjalizacyjna, 20 - interwencyjna, 20 - mieszkania usamodzielnienia, 4 - hostel)	67	Miasto Białystok

Pogotowie Opiekuńcze	wielofunkcyjna	70 (w tym: 30 - socjalizacyjna, 30 - interwencyjna, 10 - grupa pierwszego kontaktu)	58	Miasto Białystok
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	rodzinna	4	3	Miasto Białystok
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	rodzinna	4	4	Miasto Białystok
Rodzinny Dom Dziecka Świętej Rodziny z Nazaretu	rodzinna	8	8	„Caritas” Archidiecezji Białostockiej
„Nasz Dom: Dobry Pasterz”	socjalizacyjna	24	23	Zgromadzenie Służebnic Matki Dobrego Pasterza
Środowiskowy Dom Rodzinny „Nasz Dom”	interwencyjna	3	1	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga”
Razem:		260*	216	

*260 miejsc, w tym 236 całodobowych, 20 w placówce wsparcia dziennego i 4 w hostelu

Łącznie w 2009 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 382 dzieci, w tym 97 dzieci z innych powiatów (25,39%).

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych kontynuowano realizację programów naprawczych, które zawierają harmonogramy działań niezbędnych do osiągnięcia wymaganych prawem standardów opieki, wychowania i świadczonych usług do końca 2010 r. Placówki otrzymały na ten cel z budżetu państwa kwotę 33 000 zł dotacji celowej. W ramach tej dotacji dokonano adaptacji pomieszczeń pralni na cele małej sali gimnastycznej w WPOW „Dwójka” oraz utworzono i wyposażono aneks kuchenny w Pogotowiu Opiekuńczym.

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Jedynka”

W roku 2009 w WPOW „Jedynka” umieszczono 23 dzieci (13 dzieci ze spraw opiekuńczych i 10 dzieci z ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich).

W dniu 07.05.2009 r. w budynku WPOW „Jedynka” zostało otwarte „Okno życia”, umożliwiającej matkom, które nie mogą lub nie chcą wychowywać dziecka, pozostawienie go w bezpiecznym miejscu i zapewnienie mu natychmiastowej opieki. Koszt utworzenia „Okna życia” wyniósł 17 088 zł.

WPOW „Jedynka” prowadziła placówkę wsparcia dziennego dla dzieci z terenu Miasta Białegostoku, oferującą pomoc w eliminowaniu zaległości szkolnych i emocjonalnych dziecka. W ramach tej placówki objęto pomocą 18 dzieci w wieku 8-15 lat.

WPOW „Jedynka” prowadziła punkt poradnictwa rodzinnego, zapewniający rodzinom zamieszkałym na terenie Białegostoku m.in. pomoc psychologiczną i wsparcie. Punkt prowadził także grupę wsparcia dla byłych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

WPOW „Jedynka” była organizatorem imprez o zasięgu wojewódzkim, takich jak:

- IX Turniej Tenisa Stołowego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Województwa Podlaskiego,
- VII edycja Międzyplacówkowego Konkursu Plastycznego „Dzieciństwo powinno być jak ptak – piękne i wolne, dzieciństwo powinno być jak czekolada – słodkie i dobre...”,
- VI edycja Integracyjnego Międzyplacówkowego Konkursu Poezji i Prozy ks. Jana Twardowskiego pod hasłem „Kochać – to nie tylko dawać, ale i przyjmować”.

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dwójka”

W okresie od 01.01.2009 r. do 31.12.2009 r. w WPOW „Dwójka” umieszczono łącznie 130 dzieci (w tym na prośbę rodziców 22 i na mocy postanowienia sądu 108). Spośród 130 przyjętych dzieci 16 to noworodki przyjęte bezpośrednio ze szpitalnych oddziałów noworodkowych miasta Białegostoku. Wychowankowie WPOW „Dwójka” mogli uczestniczyć w zajęciach sportowych, plastycznych, tanecznych, muzycznych i recytatorskich oraz imprezach okolicznościowych. Dzieciom organizowano również kolonie letnie i zimowe, turnusy rehabilitacyjne, wycieczki.

W ramach WPOW „Dwójka” funkcjonował hostel przeznaczony dla dziewcząt i kobiet w niechcianej ciąży oraz dzieci, które czasowo muszą zamieszkać poza swoją rodziną za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych albo kiedy rodzina musi czasowo uzyskać schronienie. W hostelu w ciągu roku przebywały 2 osoby.

Pogotowie Opiekuńcze

W 2009 r. w Placówce umieszczono 97 dzieci (w tym 5 dzieci na wniosek rodzica, opiekunów prawnych lub rodziców zastępczych, 30 dzieci ze spraw opiekuńczych i 34 dzieci z ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz innych przyczyn).

W strukturze organizacyjnej Pogotowia Opiekuńczego funkcjonował również Zespół Pomocy Dziecku i Rodzinie prowadzący terapię pedagogiczną, logopedyczną oraz socjoterapię. W 2009 r. Zespół objął opieką ogółem 64 dzieci z terenu Miasta.

W roku 2009 Pogotowie Opiekuńcze kontynuowało realizację programu „Wychowawca podwórkowy”, którego głównym celem jest przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz zapobieganie społecznie nieakceptowanym zachowaniom dzieci i młodzieży poprzez organizowanie im czasu wolnego oraz rozwijanie zainteresowań. W programie wzięły udział dzieci i młodzież w wieku od 6 do 18 lat z terenu miasta Białegostoku. Zasięg programu został zwiększony w stosunku do roku poprzedniego o kolejne osiedla. Liczba osób biorących udział w programie wynosiła miesięcznie ok. 550 osób. Oferta programu obejmowała różne formy zajęć sportowych i rekreacyjnych. W ramach programu zatrudniono na umowę zlecenia 37 osób oraz podpisano umowy o wolontariacie z 7 osobami. Koszt Programu ogółem wyniósł 450 498,07 zł.

Rodzinne domy dziecka

W Białymstoku w 2009 r. funkcjonowały trzy rodzinne domy dziecka stanowiące alternatywę w stosunku do instytucjonalnych placówek opiekuńczo – wychowawczych:

- Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 z siedzibą w Białymstoku (ul. Żabia 22 m 38) przeznaczony dla 4 dzieci,
- Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 z siedzibą w Białymstoku (ul. Kołłątaja 67 m 29) przeznaczony dla 4 dzieci,
- Rodzinny Dom Dziecka Świętej Rodziny z Nazaretu z siedzibą w Białymstoku (ul. Nowa 32A) prowadzony przez Caritas Archidiecezji Białostockiej - przeznaczony dla 8 dzieci.

Rodzinne domy dziecka zapewniały dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej opiekę i wychowanie w warunkach zbliżonych do naturalnego środowiska domu rodzinnego. W ramach prowadzonej działalności organizowane były wycieczki, projekty edukacyjne i inne działania ukierunkowane na wszechstronny rozwój dziecka.

3.1.5. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy

W roku 2009 Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy prowadził procedury adopcyjne dotyczące 42 dzieci w 32 rodzinach, w tym 23 w rodzinach polskich i 19 w rodzinach poza granicami kraju.

W 2009 r. do Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego zgłosiło się 45 rodzin w celu adopcji dziecka lub utworzenia rodziny zastępczej. Przeszkolono i dokonano pełnej procedury kwalifikacyjnej 16 rodzin adopcyjnych, rozpoczęto procedurę kwalifikacyjną w stosunku do 11 rodzin. 3 rodziny przygotowano i zakwalifikowano do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej, w tym jedną do prowadzenia pogotowia rodzinnego, 3 rodziny przygotowano do pełnienia funkcji niespokrewnionej rodziny zastępczej.

Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy prowadził Wojewódzki Bank Danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie, do którego zgłoszono 56 dzieci.

W celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz promowania tej formy opieki po raz drugi wznowiono kampanię społeczną „Podarujmy im rodzinny dom”. Na ten cel pozyskano środki z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w wys. 9 400 zł. Całkowity koszt programu wyniósł 11 750, 95 zł. Kampanię zainicjowano artykułem w prasie i programem w telewizji lokalnej oraz odczytaniem apelu i rozdawaniem ulotek. W dniu 02.12.2009 r. funkcjonujące zawodowe rodziny zastępcze zorganizowały konferencję prasową nt. rodzicielstwa zastępczego. W TVP Białystok ukazywał się spot reklamowy propagujący rodzicielstwo zastępcze, natomiast w Kurierze Porannym ukazywało się ogłoszenie o celu kampanii i terminie spotkania dla zainteresowanych tą formą opieki nad dziećmi.

Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy prowadził szkolenia dla osób deklarujących chęć utworzenia rodziny zastępczej lub adopcyjnej, jak również dla już istniejących rodzin zastępczych, w szczególności:

- w ramach programu „Rodzina” zatwierdzonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przeszkolono 5 rodzin wyrażających gotowość do utworzenia niespokrewnionej rodziny zastępczej, a 38 spokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych objęto szkoleniem indywidualnym,
- ze środków pozyskanych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zorganizowano szkolenie „Wprowadzenie do diagnozy i interwencji w sytuacji dziecka krzywdzonego” przeprowadzone przez Fundację „Dzieci Niczyje”, w którym wzięło udział 19 osób (osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, zawodowe rodziny zastępcze i pracownicy Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego),
- przy współpracy psychologów Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1 w Białymstoku zorganizowano dwa warsztaty: „Wolni od lęku” – jak pomóc sobie i swojemu dziecku pokonać lęk oraz „Jak porozumiewać się ze swoim dzieckiem za pomocą bajek i opowiadań – bajkoterapia”.

Ponadto w OAO odbywały się:

- spotkania grupy wsparcia dla zawodowych rodzin zastępczych,
- w ramach „Klubu wspierania zastępczego środowiska rodzinnego” zajęcia warsztatowe dla spokrewnionych i niespokrewnionych rodzin zastępczych, w których uczestniczyło 20 osób,
- spotkania dla rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, których objęto programem pracy wspierająco-terapeutycznej obejmującym m.in. poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne, trening umiejętności wychowawczych i terapię rodzinną,

Ośrodek prowadził także poradnictwo w ramach adopcyjnego telefonu zaufania. Z poradnictwa Ośrodka w różnych sprawach w 2009 r. skorzystało 398 osób, w tym 56 z rodzin biologicznych, 127 z rodzin zastępczych i 215 z rodzin adopcyjnych.

2.1.6. Domy pomocy społecznej

W roku 2009 MOPR wydał 149 decyzji kierujących do domów pomocy społecznej, 49 decyzji umieszczających w domach pomocy, 441 decyzji w sprawie opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej, 8 decyzji odmawiających skierowania do dps.

Ponadto w 2009 r. MOPR:

- złożył w sądzie 34 wnioski o wydanie postanowień w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej osób bezwzględnie wymagających pomocy a niewyrażających zgody na umieszczenie w DPS (sąd wydał 21 postanowień o umieszczeniu w dps),
- przekazał do sądu 9 pozwów do sądu o alimenty wobec osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt bliskich przebywających w domach pomocy społecznej,
- zawarł 28 umów oraz podpisał 26 aneksów do umów w sprawie ponoszenia przez osoby zobowiązane opłat za pobyt bliskich w domach pomocy społecznej i placówce zapewniającej całodobową opiekę (Dom Opieki Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących) na łączną kwotę 125 086, 73 zł..

Domy Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku kontynuowały programy naprawcze, których realizacja zapewni osiągnięcie obowiązujących standardów podstawowych usług świadczonych przez DPS do 31.12.2010 r. W 2009 r. DPS przy ul. Świerkowej i DPS przy ul. Baranowickiej otrzymały łącznie kwotę 288 000 zł dotacji celowej z budżetu państwa w ramach dochodzenia do w/w standardów, z czego wykorzystaly 268 569, 06 zł. Powyższą kwotę wydatkowano w szczególności na zakup wyposażenia i usługi remontowe.

2.2. Zadania zlecone powiatu

2.2.1. Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez MOPR jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dysponującym 50 miejscami. Pod koniec grudnia 2009 r. było 6 osób oczekujących na przyjęcie do ŚDS.

W 2009 r. 3 osoby spośród podopiecznych ŚDS podjęły pracę.

W 2009 r. w ŚDS funkcjonowały następujące pracownie:

- pracownia plastyczna – w ramach działalności tej pracowni zorganizowane zostały warsztaty garncarskie, konkursy plastyczne, wystawy prac plastycznych, zajęcia z papieroplastyki;
- pracownia muzyczna – pracownia oferowała zajęcia ze śpiewoterapii, taneczne, tworzenia muzyki oraz gry na instrumentach;
- pracownia gospodarstwa domowego – w ramach działalności tej pracowni podopieczni ŚDS uczyli się zaradności życiowej i funkcjonowania w życiu codziennym, uczestniczyli w zajęciach z pielęgnacji roślin i wyszywania;
- pracownia treningu kulinarnego – pracownia dała podopiecznym możliwość doskonalenia umiejętności związanych z obsługą sprzętu kuchennego, a także aktywnego uczestniczenia w przygotowywaniu posiłków;
- pracownia teatralna - pracownia przygotowała podopiecznych do udziału w IX Ogólnopolskim Festiwalu Twórczości Teatralno-Muzycznej Osób Niepełnosprawnych „Albertiana 2009” oraz XVI Ogólnopolskim Przeglądzie Zespołów Artystycznych DPS;
- pracownia techniczna – podopieczni ŚDS wykonywali przedmioty użytkowe i artystyczne z drewna i materiałów drewnopochodnych, doskonalili umiejętności w zakresie obsługi aparatu fotograficznego, sprzętu elektrycznego, uczestniczyli w pielęgnacji terenów zielonych;
- pracownia usprawnienia fizycznego – pracownia oferowała zajęcia usprawniająco-rehabilitacyjne i relaksacyjne; w czasie zajęć przygotowywano także podopiecznych ŚDS do udziału w X letniej spartakiadzie sportowej;
- pracownia kulturalno – oświatowa – w ramach funkcjonowania pracowni podopieczni ŚDS uczestniczyli w przeglądach filmów, wyjściach do teatru, galerii, kęgielni, zwiedzaniu wystaw.

Podobnie jak w roku poprzednim, w ŚDS funkcjonowała Sala Doświadczenia Świata, w której podopieczni mogli się wyciszyć i zrelaksować.

Wszystkich podopiecznych ŚDS objęto pomocą psychologiczną polegającą zarówno na kontakcie indywidualnym jak i spotkaniach grupowych. Od stycznia 2009 prowadzono również grupę wsparcia dla rodziców podopiecznych.

W roku 2009 Środowiskowy Dom Samopomocy zorganizował:

- IV Przegląd Piosenki Biesiadnej Osób Niepełnosprawnych „Po ten kwiat...” w ramach realizacji programu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, w którym wzięło udział 200 osób niepełnosprawnych z ośrodków wsparcia oraz warsztatów terapii zajęciowej z woj. podlaskiego. Łączny koszt realizacji wyniósł 25 029 zł, w tym ze środków własnych 14 000, 29 zł i 11 000 zł z dotacji.
- IV Przegląd Kołęd i Pastorałek dla osób niepełnosprawnych z ośrodków wsparcia i warsztatów terapii zajęciowej z województwa podlaskiego,
- Dzień Rodziny - na terenie arboretum Środowiskowego Domu Samopomocy zorganizowano przedstawienie i poczęstunek dla podopiecznych i ich rodzin (czerwiec 2009).

W zakresie realizacji zadań ŚDS współpracował m.in. z Archidiecezjalnym Wyższym Seminarium Duchownym w Białymstoku, Klubem Garnizonowym w Białymstoku, Kinem „Ton”, Biblioteką Muzyczną, Biblioteką Książki Mówionej, Galerią Sleńdzińskich.

2.2.2. Pomoc cudzoziemcom

Tabela 11. Pomoc uchodźcom, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Lp.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
1.	Pomoc dla cudzoziemców ze statusem uchodźcy ogółem, w tym:	4	13	55 793
	- świadczenia pieniężne na utrzymanie	4	13	52 593
	- wydatki związane z nauką języka polskiego	3	13	3 200
2.	Pomoc dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą ogółem, w tym:	163	512	1 968 507
	- świadczenia pieniężne na utrzymanie	163	512	1 853 707
	- wydatki związane z nauką języka polskiego	161	504	114 800

MOPR udzielał cudzoziemcom pomocy integracyjnej w ramach indywidualnych programów integracji. W 2009 r. realizowano 106 programów. Realizacja indywidualnych programów integracji obejmowała poza pomocą finansową także pracę socjalną polegającą m.in. na: pomocy w rejestracji w PUP, wypełnianiu dokumentów, pomocy w uzyskaniu kart pobytu i dokumentów podróży, kontakcie ze szkołami, do których uczęszczają dzieci cudzoziemców, pomocy w uzyskaniu świadczeń rodzinnych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, kierowaniu na komisję lekarską, kontaktowaniu się z zakładami pracy oraz pracodawcami, pomocy w tłumaczeniach pism, pomocy w uzyskaniu numeru PESEL, NIP, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Ponadto MOPR udzielał pomocy cudzoziemcom na zasadach ogólnych określonych w ustawie o pomocy społecznej – w/w pomocą objęto 104 rodziny. Dzięki współpracy MOPR z Fundacją Edukacji i Twórczości cudzoziemcy mieli możliwość nauki języka polskiego - 236 cudzoziemców uczestniczyło w kursach języka polskiego organizowanych przez Fundację.

MOPR we współpracy z SP Nr 47 i Chrześcijańskim Centrum Edukacji „Diament” zorganizował zabawę choinkową polsko-czeczeńską, w której uczestniczyło 42 dzieci pochodzenia czeczeńskiego.

Przedstawiciele MOPR uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu Doradczego koordynującego działania służb w zakresie integracji cudzoziemców na terenie województwa podlaskiego, odbywających się w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim oraz w „Spotkaniach Czeceńsko-Polskich” organizowanych przez Fundację Edukacji i Twórczości; pracownicy socjalni Ośrodka wzięli też udział w seminarium pn. „W poszukiwaniu rozwiązań wybranych problemów związanych z integracją uchodźców, osób objętych ochroną uzupełniającą na terenie województwa podlaskiego” zorganizowanym przez Wojewodę Podlaskiego i Biuro Krajowe Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców w Polsce.

Pracownicy Ośrodka, w ramach działań na rzecz integracji cudzoziemców, współpracowali z urzędami i instytucjami (m.in. Urzędem ds. Cudzoziemców, Podlaskim Urzędem Wojewódzkim, Powiatowym Urzędem Pracy, Wojewódzkim Urzędem Pracy, Strażą Graniczną), ośrodkami dla cudzoziemców, Kuratorium Oświaty i placówkami oświatowymi, a także z organizacjami pozarządowymi (Fundacja Edukacji i Twórczości, Centrum Pomocy Migracji i Uchodźców, „Caritas”, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga”, Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia „Eleos”).

3. Inne działania MOPR podejmowane na rzecz mieszkańców Białegostoku

3.1. Bezrobotni

W 2009 r. MOPR w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet VII.: Promocja integracji społecznej; Działanie 7.1.: Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji; Poddziałanie 7.1.1.: Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej) realizował projekt systemowy „Aktywność kluczem do sukcesu” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt skierowany był do osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo, będących klientami pomocy społecznej. Głównym jego celem było zwiększenie aktywności zawodowej tych osób poprzez podniesienie ich kwalifikacji zawodowych oraz zapoznanie z aktywnymi sposobami poszukiwania pracy.

Programem objęto 168 osób (w tym również usamodzielniającą się młodzież z placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych), z czego 14 beneficjentów podjęło pracę w czasie

trwania projektu, zaś 142 programowo zakończyło uczestnictwo w formach wsparcia realizowanych w ramach projektu; 12 osób przerwało udział w projekcie (z różnych powodów).

Działania zrealizowane w ramach projektu „Aktywność kluczem do sukcesu”:

1) Społeczno-motywacyjne:

- doradztwo zawodowe,
- porady prawne i psychologiczne,
- warsztaty rozwoju osobistego (z zakresu komunikacji interpersonalnej, motywacji do podejmowania działań, budowania poczucia własnej wartości, treningi asertywności),
- treningi interpersonalne,

2) podnoszące i zmieniające kwalifikacje zawodowe:

- 17 szkoleń i kursów zawodowych (m.in. administrowanie sieciami komputerowymi, fakturowanie komputerowe z programem magazynowym i modułem obsługi kas fiskalnych, księgowość, grafika komputerowa, kurs fryzjerski, murarz-tylnik, profesjonalna księgowość, opiekunka osób starszych i dzieci i in.)
- kurs języka angielskiego oraz kurs prawa jazdy kat. B dla młodzieży usamodzielniającej się,

3) o charakterze środowiskowym:

- Majówka w Lipowym Moście, spektakl w teatrze im. A. Węgierki
- wypoczynek letni o charakterze tanecznym dla 54 dzieci beneficjentów programu (w okresie od 30.07. do 21.08.2009 r.),
- sfinansowanie 3 dzieciom obozów sportowych.

Ponadto 133 beneficjentów objęto ubezpieczeniem zdrowotnym na czas udziału w projekcie oraz sfinansowano koszty dojazdu beneficjentów na zajęcia organizowane w ramach programu.

Ogólny koszt programu to **1 470 609,83 zł**, z czego wkład własny MOPR wyniósł 192 284,40 zł.

W trakcie roku MOPR we współpracy z Powiatowym i Wojewódzkim Urzędem Pracy, pracodawcami i instytucjami szkolącymi podejmował działania aktywizujące bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej, polegające na kierowaniu podopiecznych zdolnych do podjęcia zatrudnienia do prac społecznie użytecznych, mobilizowaniu do podjęcia zatrudnienia u pracodawców informujących o wolnych miejscach pracy, zgłaszaniu na szkolenia i kursy pozwalające zdobyć dodatkowe kwalifikacje i umiejętności.

Tabela 12. Aktywizacja osób bezrobotnych w 2009 roku

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE	
Liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych, z których:	329
- podjęły prace społecznie użyteczne	168
- podjęły prace na umowę o pracę po zakończeniu prac społecznie użytecznych	8
SZKOLENIA Z ZAKRESU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ	
Liczba osób, które zostały zgłoszone na szkolenia, które:	185
- ukończyły w/w szkolenia	93
- podjęły pracę	15
Liczba osób niepełnosprawnych, które skierowano na szkolenia	14
Liczba osób, które skierowano do projektów	274
- w tym niepełnosprawnych	21
KIEROWANIE DO PRACODAWCÓW	
Liczba osób skierowanych do pracodawców oferujących pracę, które:	410
- podjęły pracę	53
- odmówiły podjęcia pracy	3
Liczba osób niepełnosprawnych skierowanych do pracodawców oferujących pracę	41
Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły pracę	7
Liczba osób, którym w związku z podjęciem zatrudnienia przyznano pomoc pieniężną, np. zasiłki celowe	17
Liczba osób, które dzięki aktywizacji zawodowej wyszły poza krąg pomocy społecznej	63

*Tabela nie uwzględnia osób uczestniczących w projekcie „Aktywność kluczem do sukcesu”

3.2. Bezdomni

W 2009 roku z powodu bezdomności pomocą zostało objętych 300 osób, w tym 40 bezdomnych, dla których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały lub miejscem pobytu czasowego inna gmina niż Białystok

Wobec osób bezdomnych realizowano następujące działania:

- a) kierowanie osób bezdomnych do placówek świadczących usługi w zakresie zapewnienia schronienia, tj. do: Domu dla Bezdomnych przy ul. Sienkiewicza, Ogrzewalni przy ul. Kolejowej, noclegowni przy ul. Sienkiewicza i Raginisa (prowadzone przez Caritas Archidiecezji Białostockiej), Ogrzewalni przy ul. Żelaznej (prowadzonej przez Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”) oraz do „Patronatu” - dla bezdomnych mężczyzn, opuszczających zakłady karne i areszty śledcze,
- b) placówki prowadzone przez Caritas Archidiecezji Białostockiej, Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia „Eleos”, Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”, Dzienny Dom Pomocy Społecznej, Zarząd Okręgowy PCK i Zarząd Okręgowy PKPS oraz Zespół Charytatywny Parafii Wniebowzięcia NMP wydawały posiłki (zimne i gorące), napoje typu herbata oraz żywność pozyskane w ramach Programu PEAD, suchy prowiant, a także odzież,
- c) zapewnienie bezdomnym matkom z dziećmi i ciężarnym dziewczętom, w szczególności dotkniętych przemocą, specjalistycznego poradnictwa prawnego, socjalnego i psychologicznego oraz całodobowego schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej oraz w Domu Matki i Dziecka w Wasilkowie (prowadzony przez Caritas Archidiecezji Białostockiej),
- d) prowadzenie akcji informacyjnej polegającej na przygotowaniu i rozpropagowaniu na terenie miasta ulotek informacyjnych o możliwości uzyskania pomocy przez osoby bezdomne w okresie zimowym,
- e) współdziałanie z policją i strażą miejską oraz mieszkańcami Miasta we wskazywaniu miejsc pobytu osób bezdomnych, w celu objęcia ich ochroną przed skutkami zimy m.in. w ramach koordynowanego przez Komendę Wojewódzką Policji w Białymstoku Programu „Nie bądźmy obojętni” oraz na płaszczyźnie Programu „Zimowy Ratownik”, realizowanego przez Straż Miejską w Białymstoku,
- f) MOPR zrealizował program skierowany do osób bezdomnych „Twój wygląd – to innych pogląd”. Program był realizowany w Domu dla Bezdomnych „Caritas”, uczestniczyło w nim 45 bezdomnych,
- g) współpraca z właściwymi terytorialnie dla osób bezdomnych ośrodkami pomocy społecznej, w szczególności w kwestiach szczegółowych, dot. sposobu realizacji pomocy osobom bezdomnym.

W roku 2009 Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPR brał czynny udział w akcji pn. „Bez domu, ale nie bez pomocy”. Celem akcji była współpraca różnych instytucji w realizacji działań profilaktycznych zmierzających do ograniczenia zagrożeń życia i zdrowia wynikających z bezdomności poprzez stworzenie sieci systemowej pomocy osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością. W wyniku przeprowadzonych działań odwiedziono 295 osób bezdomnych, udzielono pomocy i wsparcia 498 osobom potrzebującym oraz przeprowadzono 32 zajęcia edukacyjno – informacyjne z udziałem 133 więźniów. W sumie programem „Bez domu, ale nie bez pomocy” objętych zostało prawie tysiąc osób.

4.3. Seniorzy

Klub Seniora działający w strukturach MOPR podejmował szereg działań mających na celu aktywizację seniorów na terenie Miasta Białegostoku. Były to:

- 1) zajęcia zwiększające sprawność ruchową:
 - gimnastyczne,
 - taneczne,
- 2) działania o charakterze edukacyjnym:
 - zajęcia komputerowe,
 - lektorat z języka niemieckiego,
 - lektorat z języka angielskiego,
 - zajęcia muzyczne,
 - wykłady i prelekcje (głównie na tematy związane ze zdrowiem),
- 3) działania o charakterze integracyjnym:

- organizacja Miejskiego Dnia Seniora pod patronatem Prezydenta Miasta Białegostoku w dniu 09.11.2009 r. (W obchodach Miejskiego Dnia Seniora uczestniczyło 250 osób z następujących organizacji seniorskich: Rady Seniorów dzielnicy Antoniuk, „Radość”, „Orchidea”, „Nadzieja”, Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Związku Emerytów i Rencistów, Duszpasterstwa Emerytów i Rencistów. 50 osób zostało wyróżnionych za działalność na rzecz środowiska seniorów w formie listów gratulacyjnych od Prezydenta Miasta Białegostoku),
- projekt „Odpoczywaj w naturze” – wczasy na terenie Rodzinnych Ogrodów Działkowych 1-30 czerwca i 3-15 sierpnia,
- Majówka w ogrodzie Środowiskowego Domu Samopomocy,
- Impreza plenerowa „Pożegnanie Lata” w „Młynie Myśliwiec”,
- okazjonalne spotkania integracyjne (m.in. spotkania kołędowe, Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Dzień Kobiet, Ekumeniczne Spotkanie Wielkanocne).

Ponadto przy ul. Białej 13/33 funkcjonowały koła zainteresowań takie jak koło krzyżówkownicza czy kącik prasowo-biblioteczny.

3.4. Romowie

W 2009 r. MOPR po raz szósty realizował Program na rzecz społeczności romskiej, obejmujący swoim zasięgiem Romów zamieszkujących nasze miasto oraz korzystających z pomocy społecznej. Zadania Programu skierowane były przede wszystkim na edukację dzieci romskich, ochronę zdrowia oraz poprawę sytuacji bytowej rodzin romskich.

Zadaniami Programu objęto 110 osób pochodzenia romskiego. Na realizację Programu otrzymano dotacje z Ministerstwa Edukacji Narodowej w kwocie 11 100 zł oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w kwocie 24 200 zł. Wkład własny MOPR wyniósł 4 063 zł.

Program był realizowany w następujących obszarach:

a) Oświata i wychowanie – dotacja MSWiA

- dofinansowanie dojazdów do szkół dzieciom romskim – 4 190 zł,
- dofinansowanie kursów językowych dzieciom romskim – 9 948 zł.

b) Gospodarka mieszkaniowa – dotacja MSWiA

- dofinansowanie do zakupu materiałów remontowo - budowlanych – 2 000 zł,
- dofinansowanie zakupu sprzętu gospodarstwa domowego – 6 987,84 zł.

c) Edukacja – dotacja MEN

- zakup kompletów podręczników i przyborów szkolnych oraz artykułów sportowych dzieciom romskim – 10 771,57 zł

d) Ochrona zdrowia – dotacja MSWiA

- zakupienie szczoteczki i pasty do zębów dzieciom romskim – 946,99 zł.

3.5. Niepełnosprawni

W roku 2009 w ramach pomocy osobom niepełnosprawnym i członkom ich rodzin udzielono 678 porad socjalnych, m. in. dotyczących przysługujących ulg i uprawnień oraz dostępnych form rehabilitacji i pomocy społecznej.

MOPR skierował osoby niepełnosprawne do udziału w następujących projektach:

- „Wsparcie Osób Niepełnosprawnych Ruchowo na Rynku Pracy” mającym na celu wsparcie i przygotowanie osób z niepełnosprawnością ruchową do wejścia lub powrotu na rynek pracy albo podjęcia lub kontynuowania nauki (5 osób),
- „Szansa na Sukces” realizowanym przez Towarzystwo Wiedzy Powszechnej (17 osób),
- „Gotowi do zmian” realizowanym przez Fundację Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnosprawnym Ruchowo (8 osób),
- „Nowe kwalifikacje receptą na lepsze życie” realizowanym przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej (7 osób).

W ramach pracy socjalnej działały grupy wsparcia i grupy samopomocowe, które podejmowały działania skierowane na usamodzielnienie osób niepełnosprawnych oraz wyprowadzanie ich z kręgu pomocy społecznej. W roku 2009 MOPR zainicjował powstanie 2 nowych grup wsparcia: na osiedlach Słoneczny Stok i Starosielce (obie grupy są przeznaczone dla osób z dysfunkcją narządu ruchu).

Ponadto współpracowano z dotychczas istniejącymi grupami samopomocowymi funkcjonującymi na osiedlach Bacieczki i Dziesięciny I (osoby z dysfunkcją narządu ruchu i jedna z upośledzeniem umysłowym), Białostoczek (osoby z dysfunkcją narządu ruchu i głuchonieme), Przyjaźń (dzieci z porażeniem mózgowym i osoby dorosłe z dysfunkcją narządu ruchu), Śródmieście (osoby ze schorzeniami psychicznymi i niedowidzące), Nowe Miasto (osoby z dysfunkcją narządu ruchu).

W zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym MOPR współpracował z fundacjami i stowarzyszeniami działającymi na terenie miasta Białegostoku. Współpraca polegała m.in. na zapewnieniu zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny - MOPR posiada w swoich zasobach sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny, który jest wypożyczany osobom potrzebującym na podstawie umowy użyczenia, leki, odzież, bezpłatne posiłki, zapewnieniu pomocy rzeczowej.

III. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej dofinansowywał . ze środków PFRON w 2009 r:

- uczestnictwo osób niepełnosprawnych i opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- organizację działalności z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- rehabilitację dzieci i młodzieży,
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny organizacji pozarządowych prowadzących działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych,
- działalność warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela 13. Zestawienie zbiorcze realizowanych zadań w 2009 r.

NAZWA ZADANIA	Liczba wniosków*	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków*	Kwota wypłaconego dofinansowania w zł
Bariery techniczne	27	24	40 897
Bariery w komunikowaniu się	53	20	28 378
Bariery architektoniczne	34	13	82 453
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1 408	1 392	674 354
Sprzęt rehabilitacyjny – osoby niepełnosprawne	66	63	56 358
Sprzęt rehabilitacyjny – jednostki	1	1	5 241
Turnusy rehabilitacyjne	Dorośli	1 054	514
	Dzieci	145	144
Sport, kultura, rekreacja i turystyka	40	34	104 917
Warsztaty terapii zajęciowej			1 731 052
Razem:	2 828	2 205	3 321 900

* nie dotyczy uczestników wtz

Tabela 14. Zestawienie zbiorcze realizowanych zadań w 2009 r. w zakresie rehabilitacji dzieci i młodzieży

REHABILITACJA DZIECI I MŁODZIEŻY	Liczba wniosków	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania w zł
Bariery techniczne	2	2	14 160
Bariery w komunikowaniu się	36	32	79 464
Bariery architektoniczne	5	2	16 555
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	201	199	195 342
Sprzęt rehabilitacyjny – osoby niepełnosprawne	50	45	51 496
Sprzęt rehabilitacyjny – jednostki	-	-	-
Sport, kultura, rekreacja i turystyka	8	8	5 539
Razem:	302	288	362 556

Tabela 15. Wykaz organizacji pozarządowych korzystających z dofinansowania PFRON w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dorosłych osób niepełnosprawnych w 2009 r.

NAZWA ORGANIZACJI	Kwota wypłaconego dofinansowania
Stowarzyszenie na rzecz rehabilitacji psychiatrycznej	6 017,00
Uniwersytet Trzeciego Wieku	15 329,00
Stowarzyszenie Diabetyków	3 702,00
Integracyjny Klub Sportowy „Victoria”	14 280,00
Klub Amazonki	13 081,00
Polski Związek Głuchych	8 064,00
Stowarzysz. Samopomocowe Rady Seniorów Dz. Antoniuk	13 308,00
Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski	6 400,00
Stowarzyszenie Samopomocowe „Radość” Dz. Dziesięciny II	9 082,00
Stowarzyszenie na rzecz Twórców Niepełnosprawnych „Nike”	4 116,00
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	11 538,00
Razem:	104 917,00

Tabela 16. Wykaz organizacji pozarządowych korzystających z dofinansowania PFRON w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w 2009 r.

NAZWA ORGANIZACJI	Kwota wypłaconego dofinansowania
Polski Związek Głuchych	1 920,00
Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski	1 619,00
Fundacja Dr Clown	2 000,00
Razem:	5 539,00

Tabela 17. Warsztaty terapii zajęciowej

Nazwa jednostki prowadzącej WTZ	Siedziba warsztatu	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania wypłaconego przez MOPR ze środków PFRON w zł	Kwota dofinansowania wypłaconego z budżetu Miasta w zł	Kwota niewykorzystanych środków w zł
AC Spółka Akcyjna ul. 27 lipca 64	ul. Pogodna 4	35	517 860,00	57 540,00	574,93
SNB, ul. Kraszewskiego 26/2	ul. Kraszewskiego 26/2	22	325 512,00	36 168,00	1 087,38
Caritas Archidiecezji Białostockiej ul. Warszawska 32	ul. Knyszyńska 12a	30	443 880,00	49 320,00	247,21
P.W. „JARD” Al. Jana Pawła II 54	ul. Transportowa 4	30	443 880,00	49 320,00	47,39
Razem:		117	1 731 132,00	192 348,00	1 956,91

IV. Realizacja zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

W 2009 r. 16 206 osób złożyło wnioski o:

- zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków – 11 826 wnioskodawców,
- jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka – 2 318 wnioskodawców,
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego - 2 062 wnioskodawców.

W okresie 01.01.2009 r. – 31.10.2009 r. roku miesięczna wysokość świadczeń rodzinnych wynosiła:

- 48 zł - zasiłek rodzinny na dziecko do ukończenia 5 roku życia,

- 64 zł – zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 68 zł – zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia,
- 420 zł – świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku ze sprawowaniem opieki nad członkiem rodziny.

Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.08.2009 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz.U. Nr 129, poz. 1052) kwoty te uległy zmianie i od dnia 01.11.2009 r. wynoszą:

- 68 zł - zasiłek rodzinny na dziecko do ukończenia 5 roku życia,
- 91 zł – zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 98 zł – zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia,
- 520 zł – świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku ze sprawowaniem opieki nad członkiem rodziny.

Tabela 18. Szczegółowa informacja dotycząca wydatkowanych środków, liczby wypłaconych świadczeń z podziałem na poszczególne rodzaje zasiłków i świadczeń w 2009 r.

Lp.	Rodzaj pomocy	Wydatki I - XII w zł	Świadczenia I - XII
1.	Zasiłki rodzinne	11 690 528,47	183 997
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych , w tym z tytułu: /wiersz 2.1+2.2+2.3+2.4 +2.5+2.6+2.7+2.8/	9 468 889,36	60 622
2.1.	urodzenia dziecka	1 209 000,00	1 209
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	2 971 185,60	7 596
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	1 780 909,70	10 280
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	701 510,80	9 180
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	1 124 400,00	11 244
2.6.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	17 903,18	199
2.7.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której jest szkoła	15 300,00	306
2.8.	wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 648 680,08	20 608
	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1 + w.2)	21 159 417,83	244 619
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	7 628 518,80	49 862
4.	Świadczenia pielęgnacyjne	1 517 612,00	3 490
5.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	3 206 000,00	3 206
	RAZEM	33 511 548,63	301 177
6.	fundusz alimentacyjny	8 539 422,38	272 983
7.	zaliczka alimentacyjna	7 830,56	39
8.	składka na ubezpieczenie społeczne płacona za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	250 820,10	2 257
9.	składka na ubezpieczenie zdrowotna płacona za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	42 274,80	1 076

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, zgodnie z Uchwałą nr XLII/463/05 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30.05.2005 r. w okresie I-XII.2009 r. wypłacił podwyższony dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka 1 194 rodzinom (1 209 świadczeń) na kwotę 604 500 zł.

Zgodnie z art. 21 ust.1 pkt. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 r. nr 139 poz.992 z późn. zm.) marszałek województwa w przypadku ustalenia, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wydaje decyzję przyznającą świadczenia rodzinne, które wypłaca organ właściwy. W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia

społecznego Dział Świadczeń Rodziny na podstawie decyzji wypłacił w okresie I-XII.2009 r. 126 świadczeń na kwotę 9 987 zł.

W 2009 r. zostało wydanych **29 959** decyzji, z tego decyzje dotyczące:

- zasiłków rodzinnych wraz z przysługującymi dodatkami – 19 469,
- zasiłków pielęgnacyjnych – 1 142,
- świadczeń pielęgnacyjnych – 639,
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka – 3 159,
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 2 643,
- ustalenia świadczeń nienależnie pobranych – 479,
- decyzji w sprawach o umorzenie świadczeń nienależnie pobranych - 361,
- decyzji zmieniających – 397,
- decyzji umarzających postępowanie – 189,
- decyzji odmownych – 1 481.

Od wydanych **29 959** decyzji wniesiono 187 odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Białymstoku, które wydało:

- decyzji utrzymujących w mocy rozstrzygnięcie organu I instancji – 83,
- decyzji zmieniających rozstrzygnięcie organu I instancji – 92,
w tym:
 - decyzje uchylające i przekazujące sprawę do ponownego rozpatrzenia – 61,
 - decyzje uchylające i rozstrzygające w sprawie – 6,
 - decyzje uchylające i umarzające postępowanie w sprawie – 25,
- decyzji stwierdzających nieważność rozstrzygnięć organu I instancji – 8,
- decyzji stwierdzających niedopuszczalność odwołania od rozstrzygnięć organu I instancji – 4.

V. Współpraca MOPR z innymi podmiotami

W 2009 roku w ramach działania na rzecz rodziny i dziecka MOPR współpracował z organizacjami i instytucjami, które udzielały podopiecznym Ośrodka wsparcia w takich obszarach jak:

- zapewnienie wypoczynku letniego i zimowego dzieciom z rodzin najuboższych – PCK, PKPS, TPD, Stowarzyszenie „Droga”, OHP, ZHP, Katolickie Stowarzyszenie „Odnowa”, „Caritas” Archidiecezji Białostockiej, Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia „Eleos”, Białostocki Teatr Lalek, Fabryka Dywanów „Agnella”, „Teatr Forma”,
- zorganizowanie imprezy noworocznej dla 100 dzieci z rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej - Chrześcijańskie Centrum Edukacyjne „Diamant”,
- przekazanie dzieciom paczek świąteczno – noworocznych – PKPS, Kościół Boży w Chrystusie, Wspólnota Chrześcijańska „Słowo życia”,
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób i rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu, w tym udzielanie informacji na temat możliwości i form leczenia odwykowego oraz motywowanie do podjęcia terapii,
- przekazywanie paczek żywnościowych i odzieżowych oraz sprzętu gospodarstwa domowego rodzinom potrzebującym – PCK, „Caritas” Archidiecezji Białostockiej, Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia „Eleos”, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga”, PKPS, Stowarzyszenie Kontakt Miast Białystok - Eindhoven, Stowarzyszenie „Klub Dobrej Nowiny”,
- kierowanie dzieci do świetlic socjoterapeutycznych oraz Stowarzyszenia „Droga” udzielających pomocy edukacyjnej, materialnej i w zakresie zagospodarowania czasu wolnego;
- wyposażanie dzieci w wyprawkę szkolną – PKPS,
- współpraca z pedagogami szkolnymi, wychowawcami, kuratorami sądowymi, sądami oraz policją w celu poprawy funkcjonowania rodziny,
- prowadzenie rodzinnego poradnictwa specjalistycznego,
- wskazywanie instytucji zajmujących się diagnozowaniem rozwoju dzieci i rehabilitacją,
- udzielanie pomocy podopiecznym w załatwianiu spraw urzędowych,
- w ramach realizacji Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – PEAD, we współpracy m.in. z Caritas Archidiecezji Białostockiej, Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia

„Eleos”, PKPS, Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Stowarzyszeniem „Droga”, Stowarzyszeniem „Klub Dobrej Nadziei”, Stowarzyszeniem Penitencjarnym „Patronat”, przekazywano nadwyżki żywności najbardziej potrzebującym.

VI. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

Na dzień 31.12.2009 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Białymstoku zatrudnione były 343 osoby. Spośród zatrudnionych pracowników 149 osób to pracownicy socjalni.

Wg stanu na dzień 31.12.2009 r. 225 pracowników miało wykształcenie wyższe, 82 osoby - policealne, 33 osoby - średnie i 3 osoby - zawodowe.

Pracownicy MOPR podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w kursach i szkoleniach, a także podejmowanie studiów podyplomowych z zakresu pomocy społecznej. W ciągu roku w 44 szkoleniach uczestniczyło 214 pracowników Ośrodka. Tematyka szkoleń dotyczyła m.in. wyrównywania szans osób zagrożonych wykluczeniem, przemocy i konfliktów w rodzinie, kontraktów socjalnych, mediacji.

W MOPR odbywały się zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe, z których w 2009 r. skorzystało 88 osób; 8 studentów skorzystało z dokumentacji MOPR lub możliwości przeprowadzenia badań.